

Språk och stilriktlinjer vid sjuksköterskeprogrammet vid Uppsala universitet

Att skriva rapporter och vetenskapliga texter kan vara krävande eftersom det är viktigt med korrekt språkbruk, en bra struktur och tydlighet för att lyckas förmedla sitt budskap. Nedan finns några tips som kan hjälpa dig när du skriver vetenskapliga texter.

Utgå från dina tänkta läsare och anpassa texten efter dem. Försök leva dig in i läsarens situation och gör läsbarheten så god som möjligt. För att försäkra dig om att texten är begriplig och läsvänlig är det bra om någon i din tänkta läsekrets kan läsa igenom texten innan du skickar in den.

Textflyt och stil

Rubriker ska inspirera till vidare läsning och representera innehållet i den efterföljande texten

En *röd tråd* är viktig för att tydliggöra hur de olika delarna i texten hänger ihop. En otydlig röd tråd kan bero på att du hoppar över viktiga tankeled eller att innehållet kommer i en ologisk ordning. Texten blir då oklar och det blir svårt för läsaren att följa vad du menar. Försök att tänka dig in i läsarens situation då du skriver. Läs det du skrivit många gånger; låt texten vila mellan genomläsningarna och gör förbättringar. Om du själv har svårt att förstå vad du har skrivit kommer det troligen att vara ännu svårare för en läsare.

Indelningen i stycken är viktig för läsbarheten. Kom ihåg att nytt stycke ska markeras tydligt. Det finns två sätt att dela in din text i stycken: indrag vid ny rad eller blankrad utan indrag. I den här utbildningen bör ni använda blankrad för att dela in texten i stycken vilket gör texten mer lättläst.

Styckena ska vara lagom långa. Undvik småstycken med endast en eller två meningar då det gör texten ”upphackad” men se också upp för alltför långa stycken vilket gör texten svår att tränga in i. En grundregel är att påbörja ett nytt stycke när det kommer en ny tanke eller ett nytt argument i texten.

Ordvalet är viktigt. Alla discipliner har sina facktermer och begrepp som det är viktigt att man känner till för att texten ska bli trovärdig. Välj hellre enkla ord än svåra – detta är särskilt viktigt om du är en ovan skribent. Använd de begrepp du har valt på ett konsekvent sätt.

Ordföljden är viktig eftersom syftningsfel lätt kan uppstå. Läs gärna texten högt för att lättare upptäcka fel.

Långa meningar gör texten svår att läsa. För en ovan skribent är det oftast bättre att skriva korta meningar. Var noga med att skriva fullständiga meningar och att det i varje mening finns både subjekt och predikat (minnesregel: ”Vem gör vad?”).

Ibland är *citat* befogade men tänk på att citat används ytterst sparsamt i vetenskaplig litteratur (undantaget intervjustudier där citat förekommer i stor utsträckning).

Skrivformen i akademiska texter är oftast passiv, dvs ”Artiklar har sökts i databasen Pubmed”. Avsikten är att det är själva arbetet som bör stå i förgrunden istället för författaren själv. Använd inte heller orden ”man” eller ”författaren” i dina akademiska texter. Formuleringar som ”författaren till detta arbete” bör undvikas helt då det gör texten onödigt omständlig och svårläst. Var även försiktig med att använda ”jag” och ”vi”. Ibland kan det vara bättre för tydligheten att skriva ”vi” eller ”jag”, i synnerhet i metod- och diskussionsavsnitten, men orden bör användas sparsamt även i dessa delar.

Stavning och ord

Stavfel ska inte förekomma. Använd alltid rättstavningsprogram och läs igenom din text noga innan du skickar in den.

Förkortningar ska vara korrekt skrivna. Det brukar vara punkt efter varje bokstav som betecknar ett ord: t.ex. m.fl. Ibland används stora bokstäver; SCB, SKR och ibland små: o.s.v., pc, t.ex. Första gången en förkortning förekommer i en text skrivs alla orden ut med förkortningen inom parentes, t.ex. small for gestational age (SGA). Om ordet bara förekommer en gång i texten används inte förkortningen.

Talspråk letar sig lätt in i texten. Exempel på talspråk är: våran (det heter: vår), eran (er), medans (medan), dom (de eller dem). Ett annat exempel är att använda begreppet ”stycken” när du menar ”antal”.

Tempus är noga i akademiska texter. En regel som ofta gäller angående tempus i vetenskaplig litteratur är att olika tempus används i olika delar av en akademisk text:

- bakgrund: presens (vanligen)
- syfte: preteritum (tidigare kallat imperfekt)
- metod: preteritum
- resultat: preteritum
- diskussion: presens och preteritum (metod och resultat för den genomförda studien brukar beskrivas i preteritum och tidigare forskningsresultat i presens).

Sammansatta ord kan lätt felaktigt särskrivas, t.ex. mörk hårig sjuk sköterska istället för mörkhårig sjuksköterska. Titta noga efter detta.

Siffror skrivs ofta efter följande regel: ett till tio med bokstäver och från 11 och uppåt med siffror. Undvik helst siffror i början av en mening.

För mer tips använd till exempel *Svenska skrivregler* (Språkrådet, finns i flera utgåvor) som stöd i ditt skrivande.